Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gwent
Gwent Regional Partnership Board

TALIADAU UNIONGYRCHOL

Statws Hunangyflogedig

Canllaw - Taliadau Uniongyrchol a Defnyddio Gofalwyr Hunangyflogedig, Micro Ofalwyr, Asiantaethau, Asiantaethau Cyflwyno ac Unig Fasnachwyr

Mae'r canllaw hwn yn tynnu sylw at bethau y mae'n rhaid i chi eu gwybod wrth gyflogi Cynorthwyydd Personol (CP) i sicrhau bod ei statws cyflogaeth yn gywir. Mae'n bwysig cofio nad yw statws cyflogaeth yn ddewis. Mae'n statws a bennir gan gyfraith cyflogaeth a rheoliadau treth.

Mae dod yn Dderbynnydd Taliad Uniongyrchol (DTU) yn eich galluogi i benderfynu sut, pryd a ble y darperir eich gofal a chymorth. Fel arfer, cytunir ar hyn fel rhan o'ch asesiad gydag ymarferydd gofal cymdeithasol ac unwaith y byddwch yn gymwys i dderbyn gwasanaeth, cynigir amrywiaeth o opsiynau o ran sut y gellir diwallu eich anghenion.

Mae yna rywfaint o gyfrifoldeb y mae'n rhaid i chi ei dderbyn pan fyddwch yn derbyn Taliadau Uniongyrchol, p'un a ydych yn penderfynu comisiynu gwasanaethau gan asiantaeth, cyflogi cynorthwyydd personol, prynu darn o offer, neu ei ddefnyddio mewn ffordd arall.

Yr hyn sy'n sail i ddefnyddio Taliadau Uniongyrchol yw rhoi mwy o ymreolaeth, rheolaeth ac annibyniaeth i chi. Chi, fel un sy'n derbyn Taliad Uniongyrchol fydd yn cyfarwyddo'r tasgau sydd angen eu cyflawni, a byddwch yn trefnu rhywun i lanw os na fydd y CP yn medru gweithio oherwydd salwch neu wyliau. Chi sydd wrth y llyw!

Rhai pwyntiau allweddol i helpu i benderfynu a yw gweithiwr yn gyflogedig neu a yw'n hunangyflogedig.

Cyflogedig

- Mae gan Gynorthwyydd Personol gontract cyflogaeth o'r dyddiad cychwyn.
- Fel cyflogwr, chi sy'n cyfarwyddo'r tasgau sydd angen eu cyflawni, pryd, sut a pha amser.
- Byddwch wedi cofrestru gyda Chyllid a Thollau Ei Fawrhydi (CThEF) fel cyflogwr a byddwch yn gyfrifol am.

- Gynllun Talu Wrth Ennill (PAYE) y gweithwyr, (fe gewch help gyda hyn gan y darparwr cyflogres o'ch dewis).
- Fel cyflogwr, rhaid i chi drefnu i gael rhywun i lanw pan fydd eich gweithiwr i ffwrdd yn sâl, ar wyliau neu am resymau eraill pan na fydd yn gallu gweithio.

Hunangyflogedig

- Person sy'n rhedeg busnes neu'n gweithio iddo'i hun.
- Y nhw sy'n penderfynu pa waith i'w wneud, pryd i'w wneud a sut. Nid ydynt yn gweithio dan unrhyw oruchwyliaeth na chyfarwyddyd. Gallant anfon rhywun arall, o'u dewis os na allant weithio.
- Y nhw sy'n gyfrifol am dalu eu cyfraniadau treth eu hunain a chyfraniadau Yswiriant Gwladol i CThEF.
- Maent yn paratoi anfonebau i dderbyn tâl ac yn penderfynu faint maen nhw'n ei godi.
- Dylent ddarparu contract yn nodi eu telerau.

Wrth ddefnyddio Taliadau Uniongyrchol, cynigir cymorth a chyngor i chi, ac mae llawer o help ar gael ar eich cyfer.

Cynorthwywyr Personol: maent yn cael eu cyflogi gan ac yn gweithio i Dderbynwyr Taliadau Uniongyrchol i gwblhau tasgau ar gyfarwyddyd DTU. Maent yn cael eu talu drwy gynllun Talu Wrth Ennill, ac mae ganddynt hawliau cyflogaeth.

Gofalwyr hunangyflogedig: maent yn gall derbyn neu wrthod gwaith, anfon person yn eu lle a nhw sy'n rheoli unrhyw waith sydd angen ei wneud a sut y byddant yn gwneud y gwaith hwnnw.

Micro Ofalwyr: y math o wasanaethau gofal a chymorth y gallai micro-ofalwr eu cynnig (ond heb eu cyfyngu iddynt) yw gwasanaethau gofal cartref, seibiant i ofalwyr, gweithgareddau hamdden a lles, help gyda gofal, glanhau a dyletswyddau eraill yn y cartref, gofal am anifeiliaid anwes, help gyda garddio a chwmnïaeth. Yn gyffredinol maent yn hunangyflogedig ac yn cael eu cefnogi gan Ficro Gatalyddion yn eu rôl. Efallai y bydd angen i Micro-ofalwr gofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru, felly holwch bob amser i weld a oes angen statws cofrestru arnynt.

Asiantaethau: mae amrywiaeth o asiantaethau yn cynnig cymorth yn y cartref i bobl sydd angen gofal personol a mathau eraill o gymorth. Rhaid bod yr asiantaethau hyn wedi cofrestru gydag Arolygiaeth Gofal Cymru os ydynt yn cynnig gofal ymarferol i 4 neu fwy o bobl yn y gymuned.

Unig Fasnachwyr: gall pobl weithio drostynt eu hunain yn unig yn cael eu hystyried yn unig fasnachwr. Efallai bod pobl yn gweithio iddyn nhw. Mae rhai enghreifftiau o unig fasnachwyr yn cynnwys adeiladwyr, plymwyr, trydanwyr, peintwyr ac addurnwyr, gyrwyr tacsi a glanhawyr ffenestri.

Fel un sy'n derbyn taliad uniongyrchol, argymhellir eich bod yn gwirio ac yn cael caniatâd gan yr Awdurdod Lleol cyn troi at wasanaethau gweithiwr gofal cymorth hunangyflogedig.

Cysylltiadau Defnyddiol

Bydd gan bob Awdurdod Lleol dimau Taliadau Uniongyrchol profiadol sydd yno i'ch cefnogi os oes gennych unrhyw ymholiadau neu os oes angen gwybodaeth arnoch. Byddant yn ymdrechu i roi cymaint o help a sicrwydd ag sydd ei angen arnoch, hyd nes y byddwch yn teimlo'n hyderus i reoli'r trefniadau eich hun. Ond cofiwch, os oes angen cymorth neu gyngor arnoch bob hyn a hyn, mae'r tîm bob amser o fewn cyrraedd ar y ffôn neu drwy e-bost.

Mae'r canllaw hwn yn rhoi gwybodaeth sylfaenol i chi am Daliadau Uniongyrchol a defnyddio unigolion Hunangyflogedig, Micro-Ofal, Asiantaeth neu unig fasnachwyr. I gael mwy o wybodaeth, cysylltwch â'ch Gwasanaeth Cymorth Taliadau Uniongyrchol lleol.

Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
Swyddfa'r Tîm Taliadau Uniongyrchol
e. directpayments@blaenau-gwent.gov.uk

Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili
Swyddfa'r Tîm Taliadau Uniongyrchol
e. directpayadvisors@caerphilly.gov.uk **f.** 01495 235522

Cyngor Bwrdeistref Sirol Sir Fynwy
Tîm Taliadau Uniongyrchol
e. mccdirectpaymentteam@monmouthshire.gov.uk

Cyngor Dinas Casnewydd
Tîm Cymorth Taliadau Uniongyrchol
e. direct.payments@newport.gov.uk

Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen
Tîm Byw'n Annibynnol (Taliadau Uniongyrchol)
e. independentlivingteam@torfaen.gov.uk

NEWPORT CITY COUNCIL CYNGOR DINAS CASNEWYDD · Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent County Borough Council · monmouthshire sir fynwy · TORFAEN COUNTY BOROUGH · BWRDEISTREF SIROL TORFAEN · CAERPHILLY COUNTY BOROUGH COUNCIL CYNGOR BWRDEISTREF SIROL CAERFFILI